

1 FEJKLAND 8. - KRITICKÉ MYŠLENÍ A DOBA FEJKŇÚSŮ.

2 Tento nový text jsem dal na můj web, stáhněte si to zde:

3 <http://hurontaria.baf.cz/FEJKLAND/fejklant8.pdf>

4 Všechny články seriálů FAKE NEWS a FEJKLAND najdete ke stažení na

5 <http://hurontaria.baf.cz/FAKE/fake.htm>

6

7 Tento nový výraz, tj. "KRITICKÉ MYŠLENÍ", se dnes, v době fejkňúsů bohatě vžil u našich filozofů i politiků. Je to vlastně dvou-jméno, protože myšlení, které není kritické, není vůbec myšlení, ale jen opakování myšlenek někoho jiného. Na to téma jsem objevil na netu video Karlovy University klip

8 "Kritické myšlení – Úvod do rozpoznávání keců" na

9 <https://neurazitelný.cz/kriticke-mysleni-uvod-do-rozpoznavani-kecu/> kde o tom mluví oba jeho autoři, Dr.Martin Vraný a Dr.Ondřej Havlíček, asi celkem dvě hodiny (s diskuzí) a velice zajímavě.

10

11 Tento název už ale razil Descartes, který doporučoval rozebrat každé prohlášení na jednotlivé prvky a najít jejich příčiny či předpoklady, atd. až se dostaneme ke kořenu věci. Na rozdíl od dogmatiků tedy nebrat věci jako dané a to jen proto, že to někdo tvrdí :-).

12

13 On sám došel až axiomu "cogito, ergo sum", nedokonale přeloženo

14 "Myslím, tudíž jsem" - nedokonale proto, že by pak podle toho vyšlo, že "když blbci nemyslí, tak tedy neexistují" :-). Ale vážně, to slovo znamená totiž také: poznávat, přemýšlet, odvozovat, brát v potaz aj. Descartes tím ovšem myslel hlavně to, že když si uvědomuji, že jsem, tudíž musím také nutně i existovat.

15

16 Dogmatikům předtím ještě stačily Aristotelovy sylogizmy (tj. úvahy pro výrazy: "platí vždy", "platí jen pro něco", "neplatí vůbec) a také predikátová logika předpokladů ("když - pak", kterou jsem diskutoval v předešlých dílech). Jinak řečeno, znali jen metody DEDUKCE (odvozování od všeobecného k individuálnímu). To mělo nevýhodu, že se tím vlastně nic nového neobjevovalo, bylo to už jaksi zakódováno samo v sobě. V onom 17 století Descartesa už ale také zavedl Francis Bacon pojem "INDUKCE", která z praktických pokusů usuzuje na všeobecné zákony (o té si ale povíme raději později).

17

18 O tom všem v přednášce mluví oba autoři a ukazují, jak vznikají "fake news", lidově bychom prostě řekli "prostě lži, ať už úmyslné nebo ne". Ke konci přednášky pak autoři ukazují na příkladech, k jakým chybám lze dojít, když nejsme dost kritičtí k daným prohlášením.

19

20 Už ve starověku totiž znali lidé různé triky, jak dát špatnému závěru fialkovou vůni pravdy (jsou to tzv. fallacies, mylné závěry, omyly či bludy). Některé z nich autoři citují, o nich si také více povíme později, v dalších dílech.

21

22 Přednáška o kritickém myšlení je opravdu kvalitní, vřele vám doporučuji si ji přehrát. Ovšem i tam je vidět - aniž by se autoři o tom zmínili - jak i "politická korektnost" ovlivňuje závěry našeho myšlení a to i u samotných autorů. Jeden příklad za všechny: jde o tvrzení o globálním oteplování, kde 2000 vědců podepsalo dokument, který tuto teorii podporuje. Autoři, kteří berou "politicky korektně" toto tvrzení, tj. jako předem dokázané, se naopak snaží vyvrátit tvrzení opozice, že se také "dá sepsat dokument proti, který podepíše zase jiných 2000 vědců". Autoři pak argumentují tím, že těch druhých 2000 odborníků asi nebudou samí ekologové, klimatologové a podobně.

23

24 Jenomže zde si ušili autoři na sebe past: vždyť my také přece nevíme, kdo byli ti první 2000 - nikde jsem nečetl jejich seznam či obory - a ti přece jistě také nemohli být jen samí ekologové a klimatologové (kde by jich tolik tak rychle sehnali :-). Možná, že to byli jen ti, co s "globálkou" sympatizují, takže je nesprávné je označovat navíc jako "vědce", když nebyli odborníci právě v daném oboru. Jako vědecký důkaz to teda neobstojí ani pro jednu, ani pro druhou stranu. To je spíše něco jako reklama "90 procent dentistů doporučuje zubní pastu "Bělozub". Pochybuji, že se ptali všech dentistů na světě . . . :-)

25

26 Takže pánové - když kriticky, tak na obě strany! Takových přehmatů vidíme a slyšíme denně desítky od renomovaných zdrojů informací - tak například "Evropa bude mít vzduch o 40 procent čistší" (zatímco Číňané budou vyrábět bez omezení desetkrát více téhož). To už ale ve zprávách není, patrně se zabrání přenosu CO2 z Číny obrovským poklopem na syrečky :-). Pravda, tyto informační zdroje většinou zprávy nefalšují, jen oklešťují. Již ale jen to, že nahrávají jedné straně a druhou ignorují, se dopouštějí indoktrinace publika. Ostatně podobnou "politickou korektnost" jsme kdysi už zažili . . .

27